

T. G. Masaryk 1920

Vydanie známky hodnoty 125h a jej poštové použitie

Koncom septembra 1920 sa dostala do obehu nová hodnota 125h z emisie TGM 1920, ktorá mala podstatne iné poštové použitie pri uhrádzaní poštových poplatkov ako známky s vysokými hodnotami 500h a 1000h. Boli to hlavne poplatky za doporučený príplatok a základný poplatok za list do cudziny, ktoré boli zavedené v novej výške 1,25 K vo IV. tarifnom období (IV. TO 1. 8. 1920 - 31. 12. 1921).

Obr. 2 Dobový dokument s chýbajúcou čiernotlačou hodnoty 125h

Obr. 1 Poštové použitie známky 125h na liste do cudziny dňa 16. 10. 1920

Vydanie známky hodnoty 125h nebolo oficiálne ohlásené a známka bola zdokumentovaná v obehu 23. 9. 1920. Ako vidieť z obr. 1, tak prvý náklad známok hodnoty 125h bol vyhotovený v tmavomodrej farbe a boli ním prednostne zásobené inštitúcie s veľkým objemom pošty do zahraničia. Celkový náklad známky dosiahol 17,590 mil. kusov a známky boli platné do 31. 1. 1923.

PRÍPRAVA TLAČE ZNÁMOK

Na obr. 2 je zobrazený dobový dokument s chýbajúcou čiernotlačou hodnoty 125h. Dokument obsahuje dva známky a rukopisný text: "Zkusné tiskový známek dle kresby prof. M. Šebönského Rytinu provedl rytec E. Karel." Pod známkami sú podpisy "M. Šebönský" a "E. Karel".

Obr. 3 Čiernotlač z nedohotoveného štočku s vlepenu hodnotou 125 - kartónový papier

Na obr. 3 je zobrazená doposiaľ nezdokumentovaná čiernotlač s vlepenu hodnotou 125 zrejme do prázdneho štitka. Tento predpoklad potvrdzuje aj chýbajúce meno rytca. Ďalším dôležitým faktorom spájajúcim známky bez hodnotového údaj a vydaním známok s hodnotou 125h je aj farba skúšobných tlačí známok bez hodnotového údaj a to od sivomodrej cez ultramarínovú až po tmavomodrú (obr.4). Niektoré skúšobné tlače boli opatrené aj riadkovým zúbkovaním $13 \frac{3}{4}$ (monografia [1] uvádza aj výnimočný výskyt zúbkovania rozmeru $11 \frac{1}{2}$).

Obr. 5 Výnimočné prevedenia ZT známok bez hodnotového údajja

Obr. 8 Podkladový 4-blok k ofsetovej tlači, rohový 4-blok ofsetovej tlače, zväčšený výrez

ZT pre ofsetovú tlač bola realizovaná v zelenomodrej farbe (obr. 8). Priestorové usporiadanie 4-blokov známok naznačuje prípravu ofsetovej tlače zo 100-kusových tlačových dosiek. Zväčšený detail ukazuje ešte horšiu kvalitu tlače ako bola z 10-kusových tlačových dosiek.

Obr. 6 Čiernotlač 10-bloku na papieri s lepom, neopracované okraje, dosková značka <II>

Čiernotlač 10-bloku na papieri s lepom, neopracované okraje, dosková značka <II>

Obr. 9 Skúšobné tlače v nevydaných farbách známok vrátane ultramarínových

Skúšobné tlače v nevydaných farbách známok vrátane ultramarínových

podrobne sú popísané v práci A.Šnofláka a E.Žampacha [4]. Až v tejto etape sa stretávame dvomi typmi známok, v 25 –kusovej doske je 19 známok I. typu a 6 známok II. typu (ZP vyznačené šedou farbou).

2. Čiernotlač so zrkadlovým obrazom – podklad pre ofsetovú tlač – biely papier bez lepu;
3. Čiernotlač známky II. typu – hrubšia číslica – známkový papier s lepom;
4. Čiernotlač zrejme z 10-kusového bloku ešte pred vyčistením tlačovej dosky - biely papier bez lepu, rub známky hnedastý papier.

Obr. 7 Čiernotlače známok hodnoty 125h v rôznom prevedení

